

Κοινή Πρωτοβουλία:

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Λήδα Κοντογιάννη, Γενική Διευθύντρια
Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης

BETTER FUTURE
«Boardrooms in Greece – What are the practices»

6 Νοεμβρίου 2014, Χρηματιστήριο Αθηνών
Λεωφόρος Αθηνών 110, Αθήνα

- ✓ Αρχές και πρακτικές Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ):
 - απαραίτητες ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης
 - διατήρηση της αξιοπιστίας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων
 - καθοδηγούν το ΔΣ και το κατευθύνουν στη λήψη των σωστών αποφάσεων
- ✓ Ευρωπαϊκή Επιτροπή: η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητα της Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι πιο επιτυχής στα κράτη εκείνα που διαθέτουν έναν εξειδικευμένο φορέα για την παρακολούθηση της εφαρμογής της.
- ✓ Φορείς παρακολούθησης στην Ευρώπη: ιδρύονται από το Χρηματιστήριο, από κοινού συνήθως, με ισχυρούς επιχειρηματικούς / επενδυτικούς συνδέσμους: Σουηδία, Φιλανδία, Βέλγιο, Ιταλία, Αυστρία, Δανία Νορβηγία, Ισλανδία, Πολωνία, Μεγ. Βρετανία, Ιρλανδία, Γαλλία κ.α.
- ✓ Όλοι οι φορείς συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κωδίκων Εταιρικής Διακυβέρνησης (www.ecgcn.org)

Το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (1/3)

- ✓ Κύριος του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι το **Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ)** που ιδρύθηκε το 2012, ως αποτέλεσμα της σύμπραξης της ΕΧΑΕ και του ΣΕΒ.
- ✓ Σκοπός του **ΕΣΕΔ** είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, από τις ελληνικές επιχειρήσεις, και γενικότερα να λειτουργεί ως εξειδικευμένος φορέας για τη διάδοση των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης και την αύξηση της αξιοπιστίας της ελληνικής αγοράς μεταξύ των διεθνών και εγχώριων επενδυτών.

Το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (2/3)

Το **ΕΣΕΔ** λειτουργώντας ενεργά και διαδραστικά, ασχολείται με:

- ✓ Τη **διαρκή προσαρμογή** του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης στις εκάστοτε συνθήκες και απαιτήσεις της Διεθνούς και Εσωτερικής Αγοράς
- ✓ Την **υποστήριξη** και **εκπαίδευση** των ελληνικών επιχειρήσεων με στόχο την κατανόηση των αρχών του Κώδικα και την **εκμάθηση** της ουσιαστικής εφαρμογής τους
- ✓ Την **παρακολούθηση** και **αξιολόγηση** της εφαρμογής του Κώδικα, καθώς και την **έκδοση** σχετικών εκθέσεων με στατιστικά στοιχεία και προτάσεις βελτίωσης με βάση τα αποτελέσματα και στόχο την καλύτερη εφαρμογή των πρακτικών του Κώδικα και όχι τη στοχοποίηση των επιχειρήσεων

Το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (3/3)

Η **σύνθεση του 15-μελούς Συμβουλίου**, καθώς και των Επιτροπών και των Ομάδων Εργασίας του ακολουθεί την αρχή της πολυμορφίας. Συμμετέχουν, από την Ελλάδα και το εξωτερικό ειδικοί, από διάφορους τομείς όπως ενδεικτικά:

Νομικό, Επιχειρηματικό, Επενδυτικό, Χρηματιστηριακό Τραπεζικό, Εποπτείας, Συμβουλευτικό, Ελεγκτικό κ.α.

- ✓ Τρόπος με τον οποίο οι εταιρείες **διοικούνται** και **ελέγχονται**
- ✓ **Χρηστή διοίκηση, καλές αποφάσεις ΔΣ, έλεγχος, λογοδοσία**
- ✓ **Σύστημα** σχέσεων ανάμεσα στη **Διοίκηση** της εταιρείας, το **Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)**, τους **μετόχους** της και άλλα **ενδιαφερόμενα μέρη**:
 - προσεγγίζονται και τίθενται οι **στόχοι της εταιρείας**,
 - εντοπίζονται οι **βασικοί κίνδυνοι**,
 - προσδιορίζονται τα **μέσα επίτευξης των εταιρικών στόχων**,
 - οργανώνεται το **σύστημα διαχείρισης κινδύνων** και
 - καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση της **απόδοσης της Διοίκησης**
- **Νομοθεσία + Κανονισμός Χρηματιστηρίου + Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης**
= Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης σε κάθε χώρα

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (Κώδικας)

- ✓ Ο Κώδικας είναι προσαρμοσμένος στην ελληνική νομοθεσία και στην επιχειρηματική πραγματικότητα.
- ✓ Ο Κώδικας έχει συνταχθεί στη βασική αρχή «**συμμόρφωση ή εξήγηση**» και έτσι περιλαμβάνει και θέματα που ξεπερνούν τους υπάρχοντες νόμους και κανόνες.
- ✓ Ο Κώδικας δεν επιβάλλει υποχρεώσεις, αλλά **εξηγεί** πώς να υιοθετηθούν ορθές πρακτικές.
- ✓ **Διευκολύνει** τη διαμόρφωση πολιτικών και πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης, που θα ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες συνθήκες κάθε εταιρείας.

- ✓ **Καθοδήγηση και κατάρτιση των ΔΣ** των ελληνικών εταιρειών σε θέματα βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Βελτίωση της πληροφόρησης των ιδιωτών ή θεσμικών μετόχων, Ελλήνων και αλλοδαπών και η συμμετοχή τους σε εταιρικές υποθέσεις.
- ✓ **Δημιουργία** ενός προσβάσιμου και κατανοητού συστήματος αναφοράς για εισηγμένες ελληνικές εταιρείες.
- ✓ **Επιβοήθηση** για την ορθή εφαρμογή της Οδηγίας 2006/46/EC (Νόμος 3873/2010).
 - Σύνταξη δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης στην ετήσια έκθεση διαχείρισης.
 - Η δήλωση περιγράφει με σαφήνεια το κατά πόσο η εταιρεία εφαρμόζει ένα συγκεκριμένο κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης και, στο βαθμό που η εταιρεία αποφασίζει να μην εφαρμόσει ορισμένες πρακτικές του σχετικού Κώδικα, να αιτιολογεί τους λόγους μη εφαρμογής των συγκεκριμένων πρακτικών.

- **Ευελιξία:** οι εταιρείες, οι μέτοχοι και τα ΔΣ τους γνωρίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο τι είναι καλό για την εταιρεία μέσα στα όρια του νόμου.
- **Παροχή κατευθυντήριων γραμμών** σε θέματα για τα οποία η νομοθεσία σιωπά ή προβλέπει ελάχιστες μόνο απαιτήσεις.
- **Ενίσχυση της εμπιστοσύνης** των μετόχων, των εργαζομένων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών και η βελτίωση της οργάνωσης της εταιρείας.
- **Ενίσχυση της διαφάνειας** της ελληνικής αγοράς στο σύνολό της.

Πεδίο Εφαρμογής, δομή και περιεχόμενο του Κώδικα

- ✓ **Γενικό πλαίσιο:** εξηγεί το σκεπτικό και τη νομική ή ρυθμιστική βάση των γενικών αρχών και ειδικών πρακτικών που ακολουθούν.
- ✓ **Γενικές αρχές:** απευθύνονται σε όλες τις εταιρείες, εισηγμένες και μη
 - γενικές κατευθυντήριες γραμμές και όχι διατάξεις «συμμόρφωσης ή εξήγησης»
- ✓ **Ειδικές πρακτικές:** απευθύνονται μόνο σε εισηγμένες εταιρείες
 - Αναπτύσσουν τη γενική αρχή
 - «Συμμόρφωση ή εξήγηση»: Ο Κώδικας απαιτεί από τις εισηγμένες εταιρείες που επιλέγουν να τον εφαρμόζουν ως πλαίσιο αναφοράς να δημοσιοποιούν τη χρήση του ως πλαισίου αναφοράς και είτε να συμμορφώνονται με το σύνολο των ειδικών πρακτικών του Κώδικα, είτε να εξηγούν τους λόγους μη συμμόρφωσης με συγκεκριμένες ειδικές πρακτικές.
- ✓ **Κατάλογος εξαιρέσεων** για μικρότερες εισηγμένες εταιρείες
- ✓ **Οδηγίες** για τη σύνταξη της έκθεσης εταιρικής διακυβέρνησης και της έκθεσης αμοιβών μελών ΔΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΧΟΜΕΝΩΝ

Προοίμιο

Μέρος Α – Το ΔΣ και τα μέλη του

- I. Ρόλος και αρμοδιότητες του ΔΣ
- II. Μέγεθος και σύνθεση του ΔΣ
- III. Ρόλος και απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του ΔΣ
- IV. Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του ΔΣ
- V. Ανάδειξη υποψήφιων μελών του ΔΣ
- VI. Λειτουργία του ΔΣ
- VII. Αξιολόγηση του ΔΣ

Μέρος Β – Εσωτερικός έλεγχος

- I. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Μέρος Γ – Αμοιβές

- I. Επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών

Μέρος Δ – Σχέσεις με τους μετόχους

- I. Επικοινωνία με τους μετόχους
- II. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

Παραρτήματα

- I. Εξαιρέσεις για εισηγμένες εταιρείες μικρότερου μεγέθους
- II. Οδηγίες για τη σύνταξη δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης
- III. Οδηγίες για τη σύνταξη έκθεσης αμοιβών των μελών του ΔΣ
- IV. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου
- V. Κατάλογος ειδικών πρακτικών του Κώδικα που υπερβαίνουν τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις

Ο **ΕΚΕΔ** αποτελείται από το προοίμιο, τέσσερις ενότητες και πέντε παραρτήματα.

Ειδικότερα **το προοίμιο** περιλαμβάνει:

- Έννοια: τρόπος διοίκησης και ελέγχου εταιρειών → διαφάνεια
- Ιστορικό: αρχές ΕΔ ΟΟΣΑ, ευρωπαϊκοί κώδικες “comply or explain”, συστάσεις & οδηγίες ΕΕ, ελληνική νομοθεσία μπλε βίβλος
- Στόχοι του Κώδικα: εκπαίδευση & καθοδήγηση ΔΣ, βελτίωση πληροφόρησης επενδυτών, δημιουργία κατανοητού και προσβάσιμου συστήματος αναφοράς για τις ελληνικές εισηγμένες
- Πεδίο Εφαρμογής: ελληνικές ΑΕ & ειδικά εισηγμένες
- Δομή και Περιεχόμενο του Κώδικα:
 - γενικό πλαίσιο, γενικές αρχές (κατευθύνσεις)
 - ειδικές πρακτικές (διατάξεις συμμόρφωσης ή εξήγησης), βοηθήματα
- Ερμηνευτική Προσέγγιση: παροχή κατευθυντήριων γραμμών σε θέματα τα οποία είτε δεν ρυθμίζονται νομοθετικά είτε προσδιορίζουν την ελάχιστη ανεκτή ανταπόκριση (προτρεπτική γλώσσα «θα πρέπει»)
- Εφαρμογή:
 - προσδίδει αξία στην επιχείρηση και δεν αποτελεί απλή άσκηση συμμόρφωσης
 - επικαιροποίηση ανά διετία

Η **πρώτη ενότητα** αφορά στο ΔΣ και τα μέλη του και περιλαμβάνει πρακτική καθοδήγηση και κατευθύνσεις για:

- Τα μέλη των ΔΣ όσον αφορά στην εκτέλεση των καταστατικών καθηκόντων τους
- Την εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ εκτελεστικών, μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, ώστε οι αποφάσεις του ΔΣ να μην υπαγορεύονται από ένα άτομο ή μία ομάδα συμφερόντων
- Τις αρμοδιότητες και τα προσόντα του Προέδρου προτείνοντας επίσης τον διαχωρισμό του ρόλου του Διευθύνοντος Συμβούλου από αυτόν του Προέδρου
- Τη διαμόρφωση ενός πλαισίου συμμόρφωσης με το πρότυπο του συνετού επιχειρηματία
- Την ανάδειξη υποψηφιοτήτων και τον καθορισμό αμοιβών των μελών του ΔΣ μέσω επιτροπής του ΔΣ
- Πιο λεπτομερές και ολοκληρωμένο σύστημα οργάνωσης και σχεδιασμού των εργασιών του ΔΣ
- Αξιολόγηση του ΔΣ μη αποτελώντας εξαίρεση η λειτουργία του ΔΣ.

Η **δεύτερη ενότητα αφορά στον εσωτερικό έλεγχο** δίδοντας γενικές αρχές και ειδικές πρακτικές. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξειδικεύεται σε ξεχωριστό τμήμα με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου».

Η **τρίτη ενότητα αφορά στις αμοιβές των μελών του ΔΣ** προτείνοντας ένα πλαίσιο καθορισμού των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η **τέταρτη ενότητα αφορά στις σχέσεις με τους μετόχους** και περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για:

- ✓ Την καλή πληροφόρηση και ενημέρωση των μετόχων για τις εταιρικές υποθέσεις και την ενεργό συμμετοχή τους σε βασικές στρατηγικές αποφάσεις καθώς αποτελεί δείγμα καλής εταιρικής διακυβέρνησης για ολόκληρη την ελληνική αγορά.
- ✓ Την εξασφάλιση, και στους μετόχους της μειοψηφίας, εύκολης και ισότιμης πρόσβασης σε πληροφορίες που σχετίζονται με τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Πέντε **παραρτήματα** έχουν ως στόχο να διευκολύνουν τις επιχειρήσεις στην εφαρμογή του **ΕΚΕΔ**. Ειδικότερα:

- ✓ Κατάλογος εξαιρέσεων για τις εισηγμένες εταιρείες μικρότερου μεγέθους
- ✓ Οδηγίες για τη σύνταξη δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης
- ✓ Οδηγίες για τη σύνταξη της έκθεσης αμοιβών των μελών του ΔΣ
- ✓ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου
- ✓ Κατάλογος ειδικών πρακτικών του Κώδικα που υπερβαίνουν τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις

Καινοτομίες Κώδικα σε σχέση με κώδικες άλλων χωρών

Ο Κώδικας διέπεται από τέσσερις βασικές καινοτομίες:

- 1^{ον} : Ο Πρόεδρος θα πρέπει να είναι ανεξάρτητος και στις περιπτώσεις που δεν είναι, να υπάρχει ανεξάρτητος αντιπρόεδρος
- 2^{ον} : Υπάρχουν εξαιρέσεις για μικρές επιχειρήσεις
- 3^{ον} : Υπάρχουν πρακτικά βοηθήματα → υποδείγματα και για τη δήλωση και για τις αμοιβές
- 4^{ον} : Όσον αφορά στη δομή του ΚΕΔ
 - ✓ Υπάρχουν γενικές αρχές που ισχύουν και για τις μη εισηγμένες → (Υπό εκπόνηση: Βέλτιστες πρακτικές για μη εισηγμένες)
 - ✓ Υπάρχει τόσο το γενικό πλαίσιο όσο και οι γενικές αρχές που βοηθούν τους ξένους επενδυτές να καταλάβουν περί τίνας πρόκειται
 - ✓ Κατάλογος ειδικών πρακτικών του Κώδικα που υπερβαίνουν τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις

www.esed.org.gr